

РОЛЬ КУРАТОРА АКАДЕМІЧНОЇ ГРУПИ В ОРГАНІЗАЦІЇ ВИХОВНОЇ РОБОТИ

БИКОВА С.В.

Одеська державна академія будівництва і архітектури, м. Одеса, Україна

Реалізація завдань виховання у студентських групах здійснюється через інститут кураторів. Діяльність куратора спрямована на здобуття молодою людиною соціального досвіду поведінки, формування національної самосвідомості, ціннісних орієнтацій та розвиток індивідуальних якостей майбутнього фахівця. Виховна робота в студентській академічній групі як цілеспрямований процес соціалізації особистості, відповідно до існуючих моральних вимог і принципів, є цілісним і упорядкованим комплексом закономірно побудованих, динамічно пов'язаних, взаємодіючих компонентів, які в своїй сукупності сприяють розвитку особистості та колективу.

Психолого - педагогічні етапи виховної роботи куратора в академічній групі. Куратор працює з академічною групою впродовж 4 років, тому в його діяльності простежується певна етапність.

1. Діяльність куратора на першому курсі (адаптаційний період). Це етап формування пристосувальних механізмів у студентів-першокурсників, активізації психічних процесів як відповідної реакції організму на нові умови, створення умов для сприйняття студентом нової соціальної ролі. Куратор насамперед вивчає схильності, здібності, інтереси та нахили студентів, щоб педагогічно доцільно залучати їх до активної навчально-виховної, громадської, трудової та фахової діяльності, формує первинний колектив академічної групи, виробляє у студентів навички самостійного розв'язання різних проблем.

2. Закріплення навичок саморегуляції студента в процесі адаптаційного періоду. Куратор покликаний надавати допомогу в організації режиму студента; з'ясувати проблеми, пов'язані з побутовими умовами; координувати участь студентів у різноманітних видах діяльності; активізувати діяльність студентського самоврядування. Важливо також формувати у студентів відповідальне ставлення до виконання своїх навчальних і громадських обов'язків, розвивати навички самоосвіти, самоорганізації, самодисципліни, самоконтролю і самовиховання.

3. Стійка адаптація. На цьому етапі закріплюються знання, уміння і навички самовиховання, стабілізується успішність, зростає рівень самостійності, активності в науково-дослідній та громадській роботі, самоорганізації вільного часу тощо. У цей період студентський колектив уже

сформувався і згуртувався, тому робота куратора полягає в організації колективної діяльності усіх членів групи (проведення екскурсій, походів тощо).

4. Післяадаптаційний етап. У процесі навчально-виховної роботи формуються вміння та навички самоосвітньої діяльності, намагання професійно самовдосконалюватися. Оскільки з'являються нові джерела виховного впливу на студентську молодь, куратору слід тримати в полі зору всю життєдіяльність академічної групи, вникати в усі процеси, які відбуваються у молодіжному середовищі, аналізувати, оцінювати потік інформації і спрямовувати її у потрібному напрямі.

Ефективність виховної діяльності куратора визначається не формою планування і кількістю заходів, а тим, наскільки він знає індивідуальні особливості студентів групи, опікується їх проблемами і на цій основі вибудовує стратегію і тактики виховної взаємодії. Його діяльність спрямовується на створення оптимального для самовиховання середовища в умовах студентської академічної групи. Основним завданням кураторів, а також активу студентських академічних груп є створення умов для формування у студентів ціннісних орієнтацій, соціального досвіду поведінки і забезпечення розвитку та вдосконалення особистості. Студенти віддають перевагу таким стосункам, які ґрунтуються на довірі, взаєморозумінні, співучасті, умінні наставника завойовувати авторитет не владою, а власною особистістю. Значно легше вдається організувати ефективну взаємодію зі студентами таким викладачам, у яких розвинені перцептивні та комунікативні здібності. Вони об'єктивно, неупереджено сприймають особистісні властивості і конкретні вчинки студентів, їх мотиви й переживання, розуміють індивідуальні та вікові особливості студентів. Емпатія, чутливість до внутрішнього, духовного життя вихованців, глибоке розуміння їх думок і почуттів виступають як основа спілкування викладача і студентів. Критеріями ефективності управління системою виховної роботи на рівні куратора академічної групи є: рівень вихованості майбутніх фахівців; активність, згуртованість групи; стабільний режим роботи академічної групи, відсутність серйозних випадків порушень трудової та навчальної дисципліни студентами; позитивна мотивація навчально-виховної діяльності студентів, що виявляється у навчально-пізнавальній, науково-дослідній, інших видах діяльності; мікроклімат у групі, що сприяє самореалізації особистості кожного студента. Виховна ефективність досягається куратором за умови цілісного педагогічного процесу з урахуванням психолого-педагогічних особливостей переміщення із сфери зовнішніх впливів у сферу внутрішніх

стимулів діяльності, коли виховання на кожному етапі розвитку особистості студента переростає у його самовиховання.